

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ
Г-ЖА ИСКРА ФИДОСОВА

КОНЦЕПЦИЯ
от Ясен Тодоров Тодоров
за работата като член на ВСС

Концепцията ми за работата ми като евентуален бъдещ член на Висшия съдебен съвет /ВСС/ се основава на виждането, че конституирането и съществуването на постоянно действащ ВСС трябва да допринесе за създаване на по-добри условия за функциониране на съдебната система, като се оптимизира администрирането на тази система в няколко основни направления:

1. Подобряване на условията за работа на магистратите.

1.1. Съдебни сгради

Независимо, че подсигурияването на подходящ сграден фонд /съдебни сгради/, отговарящ на всички съвременни изисквания, е задължение на изпълнителната власт, ВСС не може да negliжира този наболял проблем. ВСС е длъжен да използва всички възможни лостове, за да подсигури на магистратите поне прилични условия, при които да изпълняват служебните си задължения. Най-фрапиращ е случаят със сградата на Софийския районен съд /СРС/ и на Софийска районна прокуратура /СРП/. Тези две най-натоварени звена на съдебната система в България са принудени да функционират при ненормални условия за труд.

Подобно е положението със сградите на съда и прокуратурата в Петрич и Нова Загора, със сградите на районните прокуратура гр. Кюстендил и гр. Първомай и др.

Колкото и да струва на бюджета изграждането на съвременна сграда за нуждите на СРС и СРП, този разход ще бъде оправдан. Но това не трябва да се отлага във времето или да се търсят решения на парче, както е в момента. ВСС трябва ясно и категорично да заяви позицията си пред

изпълнителната власт и да изиска от нея в максимално кратък срок да реши този проблем, за да могат магистратите от най-голямата прокуратура и от най-големия съд в страната да работят и правораздават в нормални условия.

1.2. Натовареност

Основен проблем, който стои за решаване пред новия състав на ВСС, е проблемът с нееднаквата натовареност на магистратите в различните съдебни райони, а понякога и в различни звена на съдебната власт на територията на един съдебен район. Решаването на този проблем трябва да бъде един от основните приоритети за ВСС. Има различни виждания за изход от сегашната ситуация /категоризация, прехвърляне на щатове от по-малко натоварени райони към по-натоварени и др./, но считам, че още в началото на мандата си ВСС трябва да вземе категорично решение каква политика ще следва, за да се промени сегашното положение, което създава и у самите магистрати чувство за несправедливост. Това решение трябва да бъде последвано от конкретни административно-организационни мерки, за да може в обозримо бъдеще натовареността на магистратите в страната да бъде поне приблизително изравнена.

1.3. Адекватно заплащане

Факт е, че заплатите в съдебната система са едни от най-високите в страната за бюджетната сфера, но същевременно с това заплатите на българските магистрати са в пъти по-ниски от тези на колегите им в Европейския съюз. През последните три години възнагажденията в съдебната система не се повишиха дори със стотинка при положение, че всички са свидетели на ръста на цените на всички основни стоки за същия период от време. Този проблем също не може да бъде решен за един ден, но считам, че може при планирането на бюджета на съдебната система да се правят необходимите разчети, които да позволяват постоянно повишаване на магистратските възнагаждения, които след време поне малко да се доближат до тези на европейските им колеги. Никъде по света правосъдието не е евтино. Трудът на магистратите е особена категория труд, от който зависят съдбите на много хора и този труд заслужава да бъде адекватно възнагаден.

2. Прозрачност и обективност в конкурсите за повишаване и преместване и за избор на административни ръководители.

2.1. Обективна оценка /атестиране/ на работата на магистратите

Считам че една от големите слабости на първия постоянно действащ ВСС е, че не съумя да създаде организация за обективно оценяване на работата на всеки отделен магистрат. Факт е, че обществото не е доволно

от работата на съдебната система. Факт е, че в тази система съществуват много проблеми, породени от действията /или бездействията на самите магистрати/. Същевременно с това при атестирането им огромната част от магистратите получават много добри оценки за работата си. Убеден съм, че много от тези отлични атестации не отговарят на действителното положение. Никой /особено тези магистрати, които перфектно си вършат работата/ няма полза от това „заравяне на главата в пясъка” и повсеместно и поголовно отлично оценяване. Обективното атестиране е първата крачка към справедливо проведено конкурс за повишаване. Обективната атестация ще даде възможност за диференциация на магистратите според качеството на работата им. Проблемът при атестирането идва най-вече от криво разбраната колегиалност от страна на помощните атестационни комисии. Затова считам, че постоянно действащата комисия по предложенията и атестирането /КПА/ към ВСС трябва да завиши изискванията си към помощните комисии по места, като изисква от тях стриктно да прилагат заложените критерии за атестиране.

2.2. Конкурси за повишаване и преместване.

Обективното провеждане на конкурсите за повишаване и преместване е пряко следствие от процедурата по атестиране. Ако тя е справедлива и обективна, то в кариерата трябва да растат магистратите, които работят най-добре. Във всяко звено на съдебната власт се знае кои са тези магистрати, и когато наистина точно те започнат да се издигат това ще доведе до стимул у останалите да подобрят качеството на работата си.

2.3. Конкурси за избор на административни ръководители.

Работата на административния ръководител е по-специфична от работата на магистрата по определено дело. Административният ръководител, освен добър юрист трябва да бъде и добър управленец и добър психолог. Той трябва да осигурява както подходящи материални условия за работа, така и подходящ микроклимат в колектива, способстващ за нормалната му работа.

Тук идва голямата отговорност на ВСС - да извърши правилната преценка и да избере най-подходящите ръководители, които биха управлявали оптимално поверените им звена от съдебната система. Тази преценка може да се извърши по много и различни критерии, но считам, че членовете на съвета преди провеждането на гласуване за избор на даден административен ръководител трябва ясно и категорично да заявяват позицията си и да обявяват въз основа на кои точно критерии предпочитат и дават предимство на определен кандидат.

3. Дисциплинарна практика.

3.1. Диференциране на дисциплинарните нарушения и налагане на адекватни наказания. Уеднаквяване на дисциплинарната практика.

Първият постоянно действащ ВСС имаше много богата дисциплинарна практика. Бяха проведени много дисциплинарни производства и наложени много дисциплинарни наказания. За съжаление остана впечатлението, че понякога ВСС действа твърде снизходително към някои провинили се магистрати, а други санкционира прекалено строго. Според мен би било добре, дисциплинарната комисия на ВСС да изработи вътрешни правила на основата на ЗСВ, в които дисциплинарните нарушения да се разграничат и групират според тежестта им и да се предвидят съответните наказания според вида нарушение. Така ще бъде предварително ясно, че ако даден магистрат е извършил тежко дисциплинарно нарушение го очаква и тежко наказание, а ако нарушението е леко, то и наказанието ще бъде съответно на него. Това ще способства и за уеднаквяване на дисциплинарната практика, което ще доведе до чувство за справедливост у самите магистрати и ще повиши доверието в работата на ВСС.

3.2. Мотивиране на решенията за налагане на дисциплинарни наказания.

Както споменах по-горе, през изтичащия му мандат настоящият състав на ВСС наложи много дисциплинарни наказания. Факт е, обаче че част от тези наказания бяха отменени от Върховния административен съд. В тази насока има какво да се желае от качеството на мотивите за налагане на дисциплинарни наказания. Това е отговорност на членовете на ВСС, които са докладчици по дисциплинарните дела и предлагат проекти за решенията им на ВСС. Решенията трябва да бъдат прецизни, основани на всички събрани в хода на дисциплинарното производство доказателства, така че да се гарантира тяхната стабилност /на решенията/ при евентуалното им обжалване пред ВАС.

В заключение искам да изразя своето мнение относно състава на бъдещия ВСС. Аз считам, че за да отговаря на всички настоящи нужди на съдебната система и да може адекватно да решава най-наболялите и проблеми, ВСС трябва да бъде съставен на основата широка представителност. В него трябва да има магистрати от всички нива на съдебната система /при положение, че отговарят на изискванията на ЗСВ/, защото проблеми съществуват навсякъде, дори на районно и окръжно ниво те са по-често срещани. Поради това считам, че във ВСС трябва да влязат както магистрати с богат опит, идващи от върховните нива на съдебната

власт, така и магистрати от по-долните нива, непосредствено запознати с най-тежките проблеми. Нормално и добре за съдебната система е във ВСС да влязат и неголям брой юристи, които не са магистрати /напр. адвокати или научни работници/, които имат поглед върху системата отвън и могат да и бъдат обективен коректив.

Обществото иска от съдебната система да получава бързи и справедливи процеси, иска решенията на съда да бъдат обективни и предвидими. Същите неща искат българските магистрати от ВСС - да бъдат обективно и справедливо оценявани, кариерно да се издигат най-добре работещите и за извършените нарушения да се налагат адекватни наказания. Ако бъдещият ВСС успее да отговори на тези изисквания, то има голям шанс и доверието на обществото в съдебната система като цяло да се повиши.

Изложената от мен концепция е крайно синтезиран вариант на вижданията ми за основните насоки и приоритети в работата на ВСС. По-подробно ще изложа становището си по всички тях и ще отговоря на поставените от вас въпроси на изслушването пред Комисията по правни въпроси при 41 НС на РБ, което ще се проведе на 11 септември 2012г.

23.07.2012г.
София

Изготвил концепцията :
/Ясен Годоров/